

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ КИЇВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

«30» листопада 2017 року

№ 29-рк

м. Київ

КП «Київміськвітло»
вул. Машинобудівна, 40,
м. Київ, 03067

*Про припинення дій, які містять
ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції,
усунення причин виникнення порушення і
умов, що йому сприяють*

Київським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (надалі - Відділення) у ході здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції, запобігання, виявлення і припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції та у зв'язку з розглядом заяви товариства з додатковою відповідальністю «Компанія БЕСТ» (надалі – ТДВ «Компанія БЕСТ») від 15.09.2017 № 15/09 (вх. Відділення від 18.09.2017 № 01-11-174) щодо відмови комунального підприємства електромереж зовнішнього освітлення м. Києва «Київміськвітло» (надалі – КП «Київміськвітло», Підприємство) у перегляді вартості використання технологічних мереж, які обліковуються на балансі КП «Київміськвітло», мотивуючи це відсутністю затвердженої методики визначення плати за доступ до елементів інфраструктури об'єкта доступу, встановлено наступне.

Відповідно до даних Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, КП «Київміськвітло» є юридичною особою, що належить до сфери управління виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), зареєстрованою 29.09.1998 року.

Видами діяльності КП «Київміськвітло» за КВЕД є: розподілення електроенергії (35.13 – основний); будівництво споруд електропостачання та телекомунікацій (42.22); інші будівельно-монтажні роботи (43.29), інші спеціалізовані будівельні роботи (43.99) тощо.

Місцезнаходження Підприємства: 03067, м. Київ, вул. Машинобудівна, 40, ідентифікаційний код - 03360905.

Відповідно до нової редакції статуту КП «Київміськвітло», Підприємство створене з метою забезпечення зовнішнього освітлення об'єктів благоустрою, які належать до комунальної власності територіальної громади м. Києва, шляхом утримання, експлуатації, поточного та капітального ремонту, модернізації, реконструкції та будівництва електромереж зовнішнього освітлення м. Києва, а також з метою отримання прибутку від госпрозрахункової виробничої та іншої господарської діяльності.

Підприємство є юридичною особою, має відокремлене майно на праві господарського відання, самостійний баланс, рахунки в установах банку, печатку зі своїм найменуванням та ідентифікаційним кодом, штампи, фірмовий знак, бланки організаційно-розпорядчої документації, необхідні для організації його роботи.

Отже, КП «Київміськвітло» є суб'єктом господарювання у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» і до нього можливе застосування положень цього Закону.

КП «Київміськвітло» в установленому порядку здійснює, зокрема:

- експлуатацію місцевих (локальних) мереж, призначених для передачі електроенергії від магістральної електромережі до споживача, а саме електромереж зовнішнього освітлення територій загального користування м. Києва, прибудинкових територій, електромереж зовнішнього архітектурно-декоративного освітлення, а також ілюмінаційного оформлення м. Києва, електромереж інших видів зовнішнього освітлення, які належать до комунальної власності територіальної громади м. Києва;
- утримання та своєчасний ремонт електромереж зовнішнього освітлення територій загального користування м. Києва, прибудинкових територій, електромереж зовнішнього архітектурно-декоративного освітлення, а також ілюмінаційного оформлення м. Києва, електромереж інших видів зовнішнього освітлення, які належать до комунальної власності територіальної громади м. Києва;
- технічне обслуговування на договірній основі електромереж зовнішнього освітлення об'єктів, що не відносяться до комунальної власності територіальної громади м. Києва;
- підключення електроустановок суб'єктів господарювання до електромереж зовнішнього освітлення м. Києва;
- організацію експлуатації електроустановок (електротехнічного та електротехнологічного обладнання);
- допуск працівників сторонніх організацій до роботи в електроустановках та в охоронних зонах мереж зовнішнього освітлення м. Києва;
- спільне користування місцевими (локальними) мережами, призначеними для передачі електроенергії, у тому числі технологічними мережами зовнішнього освітлення.

Підприємство в межах повноважень, встановлених статутом, має право, зокрема: спільно з іншими підприємствами, організаціями та установами незалежно від їхньої форми власності, а також з фізичними особами-підприємцями використовувати технологічні електромережі та конструкції технологічних електромереж у відповідності з вимогами НКРЕ та на підставі прямих договорів; виконувати роботи, надавати послуги поза межами бюджетного замовлення, реалізовувати залишки від виробництва, свою продукцію, роботи, послуги, відходи виробництва за цінами й тарифами, встановленими самостійно, або на договірній основі, а у випадках, передбачених законодавством, - за державними цінами, або цінами, встановленими Власником або уповноваженим ним органом.

На офіційному сайті КП «Київміськвітло» (<https://gorsvet.kiev.ua>) у розділі «Послуги» розміщено інформацію про перелік послуг, що надаються Підприємством, в тому числі на договірних засадах, зокрема послуги з: розміщення електричного кабелю на конструкціях технологічних мереж зовнішнього освітлення; розміщення оптоволоконного кабелю на конструкціях технологічних мереж зовнішнього освітлення; обслуговування об'єктів зовнішнього освітлення; видачі технічних умов та погодження проектів тощо.

При цьому, як повідомило ТДВ «Компанія БЕСТ», наразі альтернативні місця розміщення оптоволоконного кабелю без використання конструкцій мереж зовнішнього освітлення КП «Київміськвітло» відсутні.

Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єкта господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 5 березня 2002 року № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 1 квітня 2002 року за №317/6605 (надалі – Методика) проведено дослідження становища КП «Київміськвітло» на ринку послуг з надання в користування мереж зовнішнього освітлення для розміщення електричного та оптоволоконного кабелів на конструкціях технологічних мереж зовнішнього освітлення, в межах території м. Києва, де розташовані мережі зовнішнього освітлення, які обліковуються на балансі КП «Київміськвітло».

Товарними межами ринку є товар (товарна група), сукупність схожих, однорідних предметів господарського обороту, в межах якої споживач за звичайних умов може перейти від споживання певного виду предметів господарського обороту до споживання іншого.

З огляду на зазначене, за взаємозамінністю, подібністю призначення, споживчими властивостями є послуги з надання в користування мереж зовнішнього освітлення для розміщення електричного та оптоволоконного кабелів на конструкціях технологічних мереж зовнішнього освітлення в межах території м. Києва, де розташовані мережі зовнішнього освітлення, які обліковуються на балансі КП «Київміськвітло» (надалі – Послуга).

Територіальними межами ринку є територія зі сферою взаємовідносин купівлі-продажу товару (групи товарів), в межах якої за звичайних умов споживач може легко задовольнити свій попит на певний товар і яка може бути, як правило, територією держави, області, району, міста тощо або їхніми частинами. Таким чином, територіальними межами ринку визначено межі м. Києва, де розташовані мережі зовнішнього освітлення, які обліковуються на балансі КП «Київміськвітло», оскільки отримання зазначених послуг поза вказаними межами є недоцільним.

За результатами проведеного дослідження встановлено, що КП «Київміськвітло» надає Послугу, а споживачі – оператори/провайдери телекомунікаційних послуг за звичайних умов не мають можливості отримати зазначені послуги від інших суб'єктів господарювання, оскільки на відповідному ринку відсутня альтернатива.

Отже, відповідно до статті 12 Закону КП «Київміськвітло» має ознаки такого, що займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з надання в користування мереж зовнішнього освітлення для розміщення електричного та оптоволоконного кабелів на конструкціях технологічних мереж зовнішнього освітлення, в межах території м. Києва, де розташовані мережі зовнішнього освітлення, які обліковуються на балансі КП «Київміськвітло».

Відповідно до договору № 19СВМ від 01.11.2010 про спільне використання технологічних мереж, укладеного між КП «Київміськвітло» та ТДВ «Компанія БЕСТ», Підприємство забезпечує користувачеві технічну можливість спільного використання технологічних мереж, які обліковуються на балансі Підприємства, а Заявник сплачує Підприємству плату за використання мереж відповідно до умов договору. Тарифи на використання технологічних мереж встановлюються КП «Київміськвітло».

Наказом директора КП «Київміськвітло» з 01.01.2017 року затверджені та введені в дію тарифи на роботи та послуги для підприємств, установ та організацій небюджетної сфери, зокрема:

- тариф на утримання конструкцій об'єктів зовнішнього освітлення (опори) становить 70,62 грн. з ПДВ за 1 опору;

- тариф на забезпечення технологічної можливості розміщення електричного кабелю на конструкціях технологічних мереж зовнішнього освітлення становить 79,20 грн з ПДВ на місяць за 1 конструкцію;

- тариф на використання одного кілометра інженерних мереж (оптоволоконний кабель) становить 691,98 грн з ПДВ на місяць;

- тариф на виконання робіт по погодженню місця розміщення тимчасових споруд становить 2231,40 грн за 1 об'єкт.

Листом від 08.02.2017 № 349-28 КП «Київміськвітло» повідомило Заявника про збільшення тарифів на послуги та запропонувало підписати додаткову угоду про збільшення вартості послуг з 1 березня 2017 року та протокол узгодження договірної ціни, відповідно до яких тариф з використання одного кілометра технологічних мереж КП «Київміськвітло» встановлено у розмірі 691,98 грн (з ПДВ) на місяць. При цьому, сторони досягли згоди, що договірна ціна послуги з використання 1 км технологічних мереж у розмірі 691,98 грн (з ПДВ) на місяць, діятиме з 01.03.2017 по 04.06.2017. До цього вартість зазначеної послуги становила 477,90 грн (з ПДВ).

За інформацією, наданою КП «Київміськвітло» Заявнику листом від 07.04.2017 № 1078-28/2017, тарифи на послуги КП «Київміськвітло», що надаються підприємствам (у т.ч. на використання інженерних мереж, розміщення оптоволоконного кабелю на конструкціях технологічних мереж зовнішнього освітлення), розраховані з урахуванням вимог Закону України «Про ціни і ціноутворення» відповідно до Методичних рекомендацій з

формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості, затверджених наказом міністерства промислової політики України від 09.07.2007 № 373 та Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 16 (ПСБО 16).

04.06.2017 набув чинності Закон України «Про доступ до об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку телекомунікаційних мереж» (надалі – Закон), статтею 1 якого визначено, що доступ до інфраструктури об'єкта доступу - право замовника на користування елементами інфраструктури об'єкта доступу для розміщення, модернізації, експлуатаційного та технічного обслуговування технічних засобів телекомунікацій відповідно до законодавства та на підставі договору з доступу; договір з доступу - договір, укладений згідно з законодавством між власником інфраструктури об'єкта доступу і замовником про доступ до інфраструктури об'єкта доступу з метою користування нею або її елементами для забезпечення можливості надання телекомунікаційних послуг замовником і отримання таких послуг їх споживачами, з урахуванням умов, визначених цим Законом.

Частиною першою статті 16 Закону, визначено, що доступ до інфраструктури об'єкта доступу здійснюється на підставі договору з доступу між власником інфраструктури об'єкта доступу та замовником, що укладається відповідно до законодавства з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом.

Крім того, статтею 17 Закону передбачено особливості визначення плати за доступ до елементів інфраструктури об'єкта доступу, зокрема:

1. Плата за доступ до елементів інфраструктури об'єкта доступу може складатися з **одноразової та/або періодичної плати.**

2. До **одноразової плати** за доступ належить виключно плата за розроблення та видачу технічних умов з доступу.

3. **Періодична плата** за доступ може встановлюватись виключно за наявності додаткових витрат власника інфраструктури об'єкта доступу на утримання елементів інфраструктури об'єкта доступу, пов'язаних з наданим доступом.

4. Розмір плати за доступ до елементів інфраструктури об'єкта доступу встановлюється **договором з доступу** згідно з методикою визначення плати за доступ до елементів інфраструктури об'єкта доступу, затвердженою відповідно до цього Закону.

5. Розмір плати за доступ до елементів інфраструктури об'єкта доступу визначається власником інфраструктури цього об'єкта доступу згідно з методикою визначення плати за доступ до елементів інфраструктури об'єкта доступу, затвердженою відповідним державним органом влади згідно з цим Законом, і **не може перевищувати:**

1) за розроблення та видачу технічних умов з доступу - 50 відсотків мінімальної заробітної плати;

2) за доступ до елементів інфраструктури об'єктів електроенергетики - 0,3 відсотка мінімальної заробітної плати за одну опору - елемент будь-якої інфраструктури об'єкта доступу, у тому числі опору лінії електропередачі, на місяць;

3) за доступ до інфраструктури об'єкта будівництва, за користування будинковою розподільною мережею (в місяць за будинок) - 2 відсотки розміру мінімальної заробітної плати для будинків до 100 квартир; 3 відсотки розміру мінімальної заробітної плати для будинків від 101 до 160 квартир; 5 відсотків розміру мінімальної заробітної плати для будинків від 161 квартири і вище;

4) за доступ до елементів інфраструктури об'єкта транспорту - 5 відсотків мінімальної заробітної плати за один канал-кілометр кабельної каналізації електрозв'язку на місяць;

5) за доступ до елементів інфраструктури кабельної каналізації електрозв'язку - 5 відсотків мінімальної заробітної плати за один канал-кілометр кабельної каналізації електрозв'язку на місяць.

6. Забороняється встановлення додаткової плати за доступ, крім визначеної цим Законом, після укладення договору з доступу.

При цьому, згідно з абзацом другим частини другої прикінцевих положень Закону, на вимогу замовника або власника інфраструктури об'єкта доступу договори, предметом яких є

доступ до елементів інфраструктури об'єктів доступу, мають бути приведені у відповідність із частиною шостою статті 16 Закону, яка містить істотні умови договорів з доступу, зокрема щодо розміру плати за доступ, у місячний строк з дня виставлення такої вимоги.

Відповідно до статті 1 Закону власником (володільцем) інфраструктури об'єкта доступу є фізична або юридична особа, у власності (володінні) якої перебуває інфраструктура об'єкта доступу або окремі її елементи.

Проте, на звернення Заявника (листи від 05.07.2017 та від 11.08.2017) до КП «Київміськвітло» щодо встановлення розміру плати за доступ до елементів інфраструктури об'єкта (опори зовнішнього освітлення) у відповідності до вимог Закону, останні листами від 27.07.2017 № 2023-28/2017 та від 31.08.2017 № 2325-01.3 відмовило Заявнику, посилаючись на відсутність затвердженої Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства методики визначення плати за доступ до елементів інфраструктури будівництва та запропонувало підписати додаткову угоду та протокол узгодження договірної ціни, відповідно до яких договірна ціна на послуги з використання одного кілометра технологічних мереж КП «Київміськвітло» встановлена згідно затверджених тарифів на послуги з 01.01.2017, тобто у розмірі 691,98 грн (з ПДВ) на місяць.

Про аналогічні відповіді Підприємства на їх звернення, також зазначали учасники (оператори/провайдери телекомунікаційних послуг) круглого столу на тему: «Обговорення проблем розвитку конкурентного середовища на ринку телекомунікаційних послуг у Київському регіоні», проведеного Відділенням 23 жовтня 2017 року.

Разом з тим, у листі Комітету з питань інформатизації та зв'язку Верховної Ради України від 13.09.2017 № 04-21/14-471 (206793) щодо надання роз'яснень про застосування окремих положень Закону, який розміщено на веб-сайті Інтернет Асоціації України за посиланням http://inau.ua/sites/default/files/file/1709/vhidnyy_no_206_vid_14.09.2017.pdf, зазначено, що: «Законом передбачено затвердження Кабінетом Міністрів України правил надання доступу до інфраструктури об'єкта доступу, що розробляються центральними органами виконавчої влади, що забезпечують формування державної політики у відповідних сферах. Також передбачено розроблення та затвердження національним регулятором і центральними органами виконавчої влади, що забезпечують формування державної політики у відповідних сферах, розроблення та затвердження методик визначення плати за доступ до елементів інфраструктури об'єктів доступу.

Наразі зазначені проекти нормативно-правових актів ще розробляються відповідними міністерствами та національними регуляторами...

Оскільки Законом визначені граничні розміри плати за доступ до елементів інфраструктури об'єкта доступу, розмір плати за доступ до інфраструктури об'єкта доступу визначається власником інфраструктури цього об'єкта доступу в межах розмірів визначених Законом з урахуванням податку на додану вартість, якщо власник інфраструктури є платником цього податку...» (мова оригіналу).

Наразі у Відділення відсутня інформація про те, що тарифи на послуги КП «Київміськвітло» приведені у відповідність до вимог Закону та, з урахуванням цього, Підприємством вносилися будь-які зміни до договорів, укладених Підприємством з підприємствами та організаціями, які використовують мережі зовнішнього освітлення для розміщення електричного та оптоволоконного кабелів на конструкціях технологічних мереж зовнішнього освітлення, які обліковуються на балансі КП «Київміськвітло».

Разом з тим, КП «Київміськвітло» при визначенні вартості послуги (тарифу що її формує) для суб'єктів господарювання, зокрема ТДВ «Компанія БЕСТ», має керуватися правовими нормами, встановленими чинними законодавством, зокрема не припускати до нав'язування необгрунтованої вартості послуги в умовах, коли Підприємство має ознаки такого, що займає монопольне (домінуюче) становище на ринку Послуг у визначених межах. Плата за користування мережами зовнішнього освітлення, яку суб'єкти господарювання сплачують КП «Київміськвітло», включається до собівартості телекомунікаційних послуг,

що надаються абонентам, тобто впливає на кінцеву вартість цих послуг, що може, також, ущемлювати інтереси кінцевих споживачів та/або впливати на конкурентоспроможність операторів/провайдерів телекомунікацій.

Такі дії КП «Київміськвітло» були б неможливими за наявності конкуренції на ринку послуг з надання в користування мереж зовнішнього освітлення для розміщення електричного та оптоволоконного кабелів на конструкціях технологічних мереж зовнішнього освітлення, оскільки за таких умов відбувалося б змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, що є змістом поняття конкуренції за визначенням статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Згідно з частиною другою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкти господарювання, органи влади, органи місцевого самоврядування, а також органи адміністративно-господарського управління та контролю зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

Відповідно до пункту 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монополюним (домінуючим) становищем на ринку визнається, зокрема встановлення таких цін чи інших умов придбання або реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

Таким чином, дії КП «Київміськвітло», які полягають у встановленні економічно необґрунтованої вартості Послуги для суб'єктів господарювання, а саме - ТДВ «Компанія БЕСТ», яке використовує мережі зовнішнього освітлення для розміщення електричного та оптоволоконного кабелів на конструкціях технологічних мереж зовнішнього освітлення, містять ознаки порушення, передбаченого пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополюним (домінуючим) становищем на ринку послуг з надання в користування мереж зовнішнього освітлення для розміщення електричного та оптоволоконного кабелів на конструкціях технологічних мереж зовнішнього освітлення, що обліковуються на балансі КП «Київміськвітло», шляхом встановлення таких цін (тарифів) реалізації Послуги, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на цьому ринку.

Враховуючи наведене, з метою усунення причин виникнення цього порушення і умов, що йому сприяють, на підставі статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», керуючись статтею 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» адміністративна колегія Київського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає такі обов'язкові для розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Комунальному підприємству електромереж зовнішнього освітлення м. Києва «Київміськвітло» (ідентифікаційний код 03360905) припинити дії, що містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, шляхом приведення вартості послуги з надання в користування мереж зовнішнього освітлення для розміщення електричного та оптоволоконного кабелів на конструкціях технологічних мереж зовнішнього освітлення, в межах території м. Києва, де розташовані мережі зовнішнього освітлення, які обліковуються на балансі КП «Київміськвітло», до економічно обґрунтованого рівня згідно з вимогами законодавства, про що проінформувати Відділення з наданням підтвердних документів.

Про виконання зазначених рекомендацій повідомити Київське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України у **10-денний** строк з дня їх отримання.

Звертаємо вашу увагу, що відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду.

Відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за умови виконання положень цих рекомендацій, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

**Голова адміністративної колегії -
Голова відділення**

О. Хмельницький